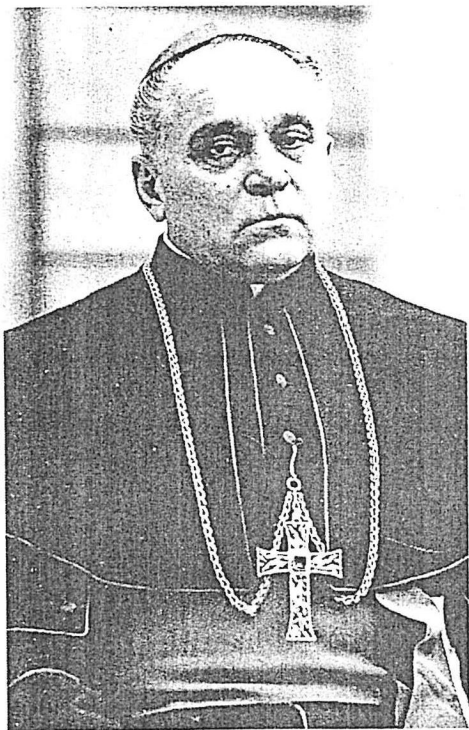

Sveicam augstū ganeitōju!

Veiskups Jōns Cakuls – jubilaris

“Kai spūža saule pi Latvijas dabasim pasarōdēja Svātō Tāva Jōņa Pōvula II par veiskupu īcaltais Jōns Cakuls. Kai saules sylvtuma myusu dzimtenei nav par daudz, taipat ari goreigais sylvtums myusu zemei tagad ir vajadzeigs vysvairōk. Tū izjyut myusu tauta, un šū jusšonu ir sajēmis ari Svātais Tāvs, un myusu zemei ir devis styprynōjumu vysaugstōkā mārā. Tys nōk tymā laikā, kod ir vyslelōkō vajadzeiba, styprynōjums, aizstōveiba un lyugums pi Dīva, lai svēteitu myusu tautu ar jaunu augstū ganeitōju”- tai 1985. goda janvara – marta numerī rakstēja žurnals “Dzeive”, tūlaik A. Jūrdža fonda izdavums.

1926. goda 4. julijā Daugovpiļs aprinka Rudzātu pogostā Ļudviga un Annas Cakulu giminī šōs zemis pasauli īraudzēja pīktais dāls, pēc senas latgaļu tradicejas jam deve Jōņa vōrdu. Mōte beja cīteiga “Katōļu Dzeivis” laseitōja un mozais Jōneits nu tōs īsavuicēja burtus un īcīnēja šū izdavumu. Mōceibu gaitas 8 godu vacumā sōce Rusiņu četkraseigajā pamatskūlā,

bet ar ūtru godu pōrgōja uz Rudzātu sešklaseigū. Un jau tod rodusēs dūma kliut par prīsteri. Bērneibā stypri slymōjis. Ūrsti moz paleidzējuši, vacōki Aglyunas Dīvmōtei apsūlējuši ik godu jimt leidza uz tīni leļajūs svātkūs. Pēc tō Jōneits klivis vasals, leidz pat gondreiz 50 godu vacumam izticis bez brillem.

Beidzis Rudzātu pamatskūlu, Jōns Cakuls 1941. godā, lai ari Varakļōni

beja tyvōk, tūmār īsastōja 60 kilometrus attōlajā Aglyunas gimnazejā, klasiskajā nūdalī, kur vuicējōs leidz 1944. godam. Aglyuna jam beja meila vīta.

Teik īsaukts krīvu armejā, naapmōceits kara gudreibōs aizsyuteits uz Vyšnj Voločeku, īskaiteits automatyskūs īrūču rūtā. Decembra beigōs nūsyuteits uz Pūleju, kur Varšavas tyvumā, natōli nu frontis jūslas vēļ teik apvuiceits kara gudreibōs, tod pōrsyuteits uz Boltkrīveju, kur turpynojas mōceibas, un 1945. goda 31. martā, teiši pyrms Leldīnom, nūkliust frontī pi Oderas. 16. apreļa reitā sōcas Oderas pōrīšona un uzbrukums Berlīnis virzīnī, teik īvainōts. Trejs mēnešus ōrstejas Landsbergā, Poznaņā un Kabanovkā, tod atbreivōts nu armejas kai kara invalids un 1945. goda julī atsagrīž tāva sātā, mōceibas turpyno Preiļu vydusskulā.

Pēc 11. klasis beigšonas īsastōj Reigas metropolijas Goreigajā seminarā. Intensivi mōcūtīs vīnlaiceigi apgiust vairōkus kursus un 1949. goda 18. septembrī jū kūpā vēļ ar trejim audzēknim īsvētej par prīsteri, Jō Ekselence Antonijs Springovičs nūreikoj par Reigas svātōs Marijas Magdalenas vikaru, uzdūdūt nūkōrtōt atlykušūs eksamenus par V kursu pīcu godu laikā nu īsvēteišonas saskanī ar metropolijas synōdis lykumim golvonajūs prīkšmatūs profesoru nūteiktā laikā. Paraleli tam vysam 1958. goda pavasarī metropolits A. Springovičs jū nūzeimēja par Goreigō seminara ordinarū konfesaru, šū pīnōkumu piļdēja leidz 1979. godam. Bet 1961. godā apostoliskais administrators Julians Začests kai papyldus dorbu uzdeve arī Metropolijas kūrijas sekretara pīnōkumus, kur strōdoj vēļ arī tagad.

1972. godā pēc Jō Ekselencis Juliana Vaivoda īteikuma Jō Svēteiba pāvests Pōvuls VI jū īcēle par “capellanum Suae Sanctitatis” un 1982. goda 18. oktobrī Jō Svēteiba pāvests Jōns Pōvuls II nominēja par Tinistenes titularveiskupu un nūzeimēja par Reigas arhidīcēzes un Līpōjas dīcēzes paleigveiskupu.

Jōns Cakuls par veiskupu konsekreits 1982. goda 12. decembrī Reigas katedralī.

Svineibas nūtyka nūvakarī. Uzrunojūt jaunū veiskupu. Jō Ekselence Kazimirs Duļbinskis sacēja: “Ir leidzeigi kai Samuela laikā, kod kēneņu Davidu krūņōja par Izraelas karali. Izajam beja septeni dāli, un kod tī nūsastōja Samuela prīškā, pravīts jautōja: “Voi nu nav vēļ kaidis dāls?” “Ir, šeit tys gona vuškas, lūpus!” “Ved jū šurp!” Un tys beja eistais, kū īsvētēja un kas beja vālōk slovonais kēneņš Davids. Tai arī šūreiz, izraugūt kandidatu veiskupa omotam, tyka izskateits prīsteru saroksts, kas uz tū kandidēja. Bet pēc tam vēļ gribējōs jautōt, voi nav vēļ kaidis, kas ļūti tam pīmārots. Un tod īnōce prōtā kaidis tepat tyvu pi Jākuba katedralis Reigā – Magdalenas draudzis prāvests. Un tys beja eistais, kū Dīvs izavēlēja”.

Pats J. Cakuls aplīcynōja, ka šū augstū omotu pījam tikai vysdziļōkā pazemeibā un paklauseibā

Bazneicai. Svineibōs beja tik ļaužu, ka pylns beja arī laukums pi katedralis. Kuplynōja Reigas kūru izlase, sveice pareizticeigūs, vacticeibnīku un luterāņu konfeseju pōrstōvi, cylvāki nu draudzis un tautas.

Aglyunas dekans Pīters Onckuļs, pasnādzūt maizis kukuli nu Latgolas laukūs augušim gryudim, vēlēja ar tū styprynōt spākus atbiļdeigam dorbam, lynu dvīli – ar kū nūsauceit dorba svīdrus kai seņtāvi, krystala vāzi, kas asūt pylna ar ticeigūs sirsneigom lyugšonom, un rūzis – jūs sirsneigas mīlesteibas aplīcynōjumu.

VI.L. (Nu “Dzeives”)

Attālūs – Jō Ekselence Jōns Cakuls pēc konsekracejas 1982. goda 12. decembrī; saramūt veiskupa vāzu nu Juliana Vaivoda kūkom; gūdynōšonas laikā (centrā) ar monsiņjoru L. Kozlovski (pa kreisi) un prīsteri J. Vaivodu